

תקנון האקדמיה ללשון העברית, התשפ"ה – 2024

בתוקף סמכותה של האקדמיה ללשון העברית לפי סעיפים 1, 7 ו-8 לחוק המוסד העליון ללשון העברית, התשי"ג-1953 ובאישור שר התרבות והספורט, האקדמיה מתקינה תקנון זה:¹

פרק ראשון: האקדמיה, מטרותיה ומוסדותיה

- 1 "המוסד העליון ללשון העברית" נקרא האקדמיה ללשון העברית (להלן – האקדמיה).
- 2 מטרותיה של האקדמיה אלו הן:
 - (א) לעשות לכינוס ולחקירתו של אוצר הלשון העברית לכל תקופותיה ושכבותיה;
 - (ב) לעשות לחקירת מבנה הלשון העברית, תולדותיה וגלגוליה;
 - (ג) לכוון את דרכי התפתחותה של הלשון העברית לפי טבעה, לפי צרכיה ואפשרויותיה בכל תחומי העיון והמעשה, באוצר המילים, בדקדוק, בכתב, בכתיב ובתעתיק.
 - (ד) לפעול לשמירת מעמדה של העברית, להעלאת קרנה, להעמקת הכרתה ולידיעת תולדותיה בקרב הציבור.
- 3 מוסדותיה של האקדמיה אלו הם: המליאה, הנשיאות והמנהלה, הוועדות (ר') פרק שני, שלישי ורביעי).
- 4 להגשת מטרותיה האקדמיה מעסיקה עובדים בשכר (ר') פרק שמיני).

* התקנון עתיד להתפרסם ברשומות.

** כל לשון זכר גם נקבה במשמע.

1. ס"ה התשי"ג, עמ' 168; התשכ"ג, עמ' 65; התשכ"ט, עמ' 33; התשל"ה, עמ' 150.

פרק שני: המליאה

5 מליאת האקדמיה –

- (א) בוחרת חברים² לאקדמיה (ר' סעיף 40);
- (ב) בוחרת את הנשיא ואת סגנו ואת חברי המנהלה (ר' סעיפים 38, 39);
- (ג) דנה בהצעת התקציב ובדוחות הכספיים של האקדמיה ומאשרת אותם;
- (ד) דנה בתוכניות הפעולה של האקדמיה ומאשרת אותן;
- (ה) דנה בתקנון האקדמיה ובשינויים המוצעים לו ומאשרת אותם;
- (ו) דנה בהצעותיהן של הוועדות בתחום המינוח והדקדוק ומאשרת אותן;
- (ז) מקבלת הודעות של המנהלה ושל ועדות האקדמיה האחרות, ודנה בהן במידת הצורך;
- (ח) מקבלת דינים וחשבונות על פעולת האקדמיה מן המזכירות המדעית וממפעל המילון ההיסטורי – לפחות אחת לשנתיים – ודנה בהם;
- (ט) מכריעה בכל שאלה, בין בתחום הלשון ובין בתחום הארגון, שהמנהלה או שבעה מחברי האקדמיה רואים אותה כיסודית;
- (י) שומעת הרצאות מדעיות בתחום הלשון ובתחומים הסמוכים לה מפי חבריה ומפי מרצים אורחים;
- (יא) מתכנסת מדי פעם בפעם לישיבות מדעיות מיוחדות או לישיבות חגיגיות לציון מאורע חשוב או לאירוח של אישי מדינה ואורחים אחרים וכיוצא באלה.

6 (א) בכל שנה יתקיימו לפחות ארבע ישיבות של המליאה, והן ייקבעו בדרך כלל בין חודש מרשון לחודש סיוון. הנשיא קובע את מועדיהן של ישיבות המליאה ואת סדר יומן.

(ב) נושא שביקשו להעלות לדיון במליאת האקדמיה שבעה חברים – תוגש בעניינו בקשה בכתב לנשיא, והנושא יידון במליאת האקדמיה באחת משתי הישיבות הסמוכות להגשת הבקשה.

7 (א) ישיבות המליאה הרגילות (להלן סעיף 10) פתוחות לקהל על פי החלטת הנשיא על כל אחת ואחת מהן.

(ב) הישיבה יכולה להתנהל פנים אל פנים או מרחוק, לפי החלטת הנשיא.

2. המונח חבר (האקדמיה) בתקנון זה מכוון הן לחבר "מלא" הן לחבר-יועץ. בכל סעיף שיש בו הבחנה ייכתב כמפורש 'חבר-מלא' או 'חבר-יועץ'.

8 הודעה על קיום ישיבת מליאה תימסר לכל המאוחר עשרה ימים לפני מועד הישיבה. סדר יום וחומר לדיון יישלחו לחברים כשבוע לפני מועד הישיבה.

9 המספר הקובע של חברי האקדמיה לצורך סעיפים 10 ו-11 הוא מספר החברים-המלאים שטרם מלאו להם שבועים וחמש שנה (להלן – המספר הקובע).

10 ישיבות רגילות

(א) המניין הדרוש לקיים ישיבה של המליאה לשם דיון בכל עניין שהוא, להוציא את העניינים המנויים בסעיף 11, הוא מספר החברים-המלאים המשתתפים (לרבות חברים בני שבועים וחמש ומעלה) שלא יפחת מרוב מניינם של חברי האקדמיה לפי המספר הקובע.

(ב) כל החלטות המליאה, להוציא את ההחלטות בעניינים המנויים בסעיף 11, מתקבלות ברוב דעות של החברים המשתתפים בהצבעה.

(ג) בישיבות המליאה הרגילות משתתפים חברים-מלאים וחברים-יועצים.

11 ישיבות לחברים-מלאים בלבד

(א) המניין הדרוש לקיים ישיבה של המליאה לשם דיון בשינויים בתקנון או לשם בחירות (כמפורט בפרק שישי) הוא מספר החברים-המלאים המשתתפים (לרבות חברים בני שבועים וחמש ומעלה) שלא יפחת משני שלישים של המספר הקובע.

(ב) החלטות הנוגעות בשינויים בתקנון מתקבלות בדעותיהם של שני שלישים לפחות ממספר החברים-המלאים המשתתפים בישיבה.

(ג) בישיבות שעניינן בחירות ושינויים בתקנון החברים-היועצים אינם משתתפים בהצבעות.

12 אין המליאה מחליטה על הצעה אלא אם כן נדונה תחילה במנהלה או בוועדה המופקדת על הכנת ההצעה או שהוטל עליה לברר את ההצעה ולהביאה לפני המליאה לשם החלטה.

13 המזכירות המדעית מגישה את הצעות ההחלטה של הוועדות למליאת האקדמיה. לאחר ישיבת המליאה נשלח לחברי האקדמיה סיכום ההחלטות שהתקבלו וההודעות שנמסרו. כמו כן המזכירות המדעית מוסרת את החלטות האקדמיה בענייני לשון לחתימת השר הממונה על ביצוע חוק המוסד העליון ללשון העברית ולפרסום ברשומות.

פרק שלישי: הנשיאות והמנהלה

14 הנשיאות כוללת את הנשיא ואת סגן הנשיא, הנבחרים במליאה מקרב חברי האקדמיה המלאים (ור' סעיף 38).

15 (א) במנהלת האקדמיה מכהנים הנשיא וסגן הנשיא וארבעה חברים מקרב חברי האקדמיה המלאים. ארבעת החברים (להלן – חברי המנהלה) נבחרים במליאה (ור' סעיף 39).

(ב) חבר מנהלה שחדל להיות פעיל, תמנה המנהלה לפי הצעת הנשיא ממלא מקום לו.

16 הנשיא עומד בראש האקדמיה, ואלה תפקידיו:

(א) אחראי לפני המליאה לכל פעולות האקדמיה ולדרכי עבודתה, ומייצג את האקדמיה כלפי חוץ;

(ב) קורא לישיבות המליאה לפי סעיפים 6 ו-7 ויושב בראשן;

(ג) מחליט בדבר פתיחת ישיבות המליאה לקהל (ר' סעיף 7);

(ד) מביא לפני המליאה הצעה לבחירת סגן נשיא (ר' סעיף 38(ד)) ולבחירת חברי המנהלה (ר' סעיף 39(ב));

(ה) מציע למנהלה את הרכב ועדות הקבע – היושבים ראש והחברים, ומודיע למליאה על ההרכבים שאושרו במנהלה (ר' סעיף 23(ב));

(ו) מעמיד ועדות וחותרם על כתבי המינוי של חבריהן (ר' סעיף 29(ג));

(ז) ממנה ממלאי מקום למי שנבחר למוסד ממוסדות האקדמיה ואין בידו לשמש בתפקידו;

(ח) רשאי להשתתף בישיבות כל הוועדות ולהצביע בהן;

(ט) חותרם על הודעות לפרסום ברשומות על חברים חדשים שנבחרו לאקדמיה (או על רשימה מעודכנת של חברי האקדמיה) ועל שינויים בתקנון;

(י) ממנה עורכים לכתבי העת של האקדמיה;

(יא) ממנה את מנכ"ל האקדמיה בעצה אחת עם המנהלה (ר' סעיף 46) לאחר שיתקיים הליך לאיתור מועמדים.

17 סגן הנשיא מסייע לנשיא במילוי תפקידו וממלא תפקידים שהנשיא מטיל עליו.

18 נעדר הנשיא או נבצר ממנו למלא את תפקידו, ממלא סגן הנשיא את מקומו; נעדרו הנשיא וסגן הנשיא, המנהלה מטילה על אחד מחבריה את תפקידי הנשיא לשעת היעדרם.

19 תפקידי המנהלה

- (א) המנהלה דנה בהצעת התקציב ומגישה אותה למליאה (ר' סעיף 58);
- (ב) המנהלה מביאה לפני המליאה אחת לארבע שנים הצעה לוועדת איתור לבחירת נשיא (ר' סעיף 38(ג));
- (ג) המנהלה מאשרת את הרכב ועדות הקבע שהנשיא מציע (ר' סעיף 23(ב));
- (ד) המנהלה אחראית לביצוע הפעולות המשקיות של האקדמיה ולנכסי האקדמיה ומפקחת על הנהלת משקה;
- (ה) המנהלה דנה ברוחות הכספיים המבוקרים של האקדמיה ומגישה אותם למליאה (ור' סעיף 5(ג)).

20 החלטות המנהלה בשאלות עקרוניות (כגון שאלות שיש בהן כדי להשפיע על התנהלות האקדמיה) או בשאלות הכרוכות בהוצאה כספית גבוהה מובאות לאישור המליאה; החלטות אחרות של המנהלה מובאות לידיעת המליאה (ר' למשל סעיפים 23(ב), 30(ג), 42(ב)).

21 שניים מחברי המנהלה מופקדים על העניינים המנהליים השוטפים בתיאום עם המנהל הכללי של האקדמיה (להלן המנכ"ל) והם מורשי חתימה (ר' עוד סעיף 61).

פרק רביעי: הוועדות

22 האקדמיה מקיימת ועדות קבע, ועדות למשימות מוגדרות וועדות שעה, כמפורט להלן.

23 ועדות הקבע

- (א) ועדות הקבע הקיימות: ועדת הדקדוק, ועדת המינוח המרכזית, ועדת הפרסומים, מערכת מפעל המילון ההיסטורי (ר' סעיפים 24–27).
- (ב) אחת לארבע שנים הנשיא מציע למנהלה את הרכב ועדות הקבע: היושב ראש (מקרב חברי האקדמיה המלאים) וחברי הוועדה (כמפורט בכל ועדה וועדה). הודעה על הרכבי ועדות הקבע שאושרו במנהלה נמסרת למליאת האקדמיה.
- (ג) כל ועדת קבע מתכנסת לישיבות לפי הצורך, ולא פחות משיבה אחת בשנה.

24 ועדת הדקדוק

- (א) בוועדת הדקדוק מכהנים לפחות חמישה חברים. יושב ראש הוועדה הוא חבר-מלא. חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה, ובעת הצורך מתמנים אנשי לשון שאינם חברי האקדמיה.
- (ב) ועדת הדקדוק דנה ומחליטה בענייני הכתיב, התעתיק והפיסוק, בענייני מורפולוגיה, הגייה וניקוד, בענייני תחביר ושימושי הלשון וכדומה. הוועדה דנה בפרקים מפרקי לשוננו דיונים שיטתיים ועוסקת בשאלות שוטפות. בסמכות הוועדה לדון ולהכריע בשאלות דקדוק הקשורות למונחים המוצעים בוועדות השונות.
- (ג) מזכיר מדעי מרכז את עבודת ועדת הדקדוק.
- (ד) בעת הצורך הוועדה מקימה ועדות משנה על דעת נשיא האקדמיה או המנהלה. ועדות המשנה מגישות את הצעות ההחלטה לוועדת הדקדוק או ישירות למליאה.
- (ה) החלטות ועדת הדקדוק טעונות אישור של המליאה. עם זאת המליאה רשאית להסמיך את הוועדה להחליט בעניין מסוים החלטה סופית שאינה טעונה אישור של המליאה. החלטה זו תובא לידיעת המליאה כהודעה.

25 ועדת המינוח המרכזית

- (א) בוועדת המינוח המרכזית מכהנים לפחות חמישה חברים, ולפחות אחד מהם חבר גם בוועדת הדקדוק. יושב ראש הוועדה הוא חבר-מלא. חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה, ובעת הצורך מתמנים לוועדה חברים מתאימים לתפקיד שאינם חברי האקדמיה.
- (ב) ועדת המינוח המרכזית דנה ברשימות מונחים שנתאשרו בוועדות המינוח המקצועיות (ר' סעיף 29(ד)), במונחים יחידים שנדונו בוועדות שעה או במונחים הדורשים הכרעה לפי בקשת המליאה או המזכירות המדעית.
- (ג) לישיבה שנדונה בה רשימת מונחים מקצועית מוזמנים נציגים מוועדת המינוח המקצועית שהגישה את הרשימה, והם משתתפים בדיון ומשיבים על שאלות חברי הוועדה. לנציג אחד של ועדת המינוח המקצועית תהיה זכות הצבעה בעניין מונחיה.
- (ד) מזכיר מדעי מרכז את עבודת ועדת המינוח המרכזית.
- (ה) החלטות ועדת המינוח המרכזית טעונות אישור של המליאה.

26 ועדת הפרסומים

- (א) בוועדת הפרסומים מכהנים שלושה חברים לפחות מקרב חברי האקדמיה המלאים.

- (ב) ועדת הפרסומים בוחנת ומאשרת עבודות מחקר המוצעות לפרסום. הוועדה אף יוזמת פרסום של עבודות מחקר, קבצים וכדומה.
- (ג) הוועדה מעמידה עורכים לקבצים וקוראים מעריכים לפרסומים הן מחברי האקדמיה הן מחוצה לה. המאמרים בקבצים נתונים לשיקול הדעת של עורכיהם בלבד.
- (ד) הוועדה מביאה את החלטותיה לידיעת המנהלה והמליאה.
- (ה) מרכז ההוצאה לאור משמש מזכיר לוועדה.

27 מועצת מפעל המילון ההיסטורי – ר' פרק שביעי: מפעל המילון ההיסטורי, סעיף 45.

28 ועדות למשימות מוגדרות

האקדמיה מקיימת ועדות למשימות מוגדרות, בעיקר ועדות מינוח מקצועיות (ר' סעיף 29). הוועדות האלה מתמנות עד לסיום משימתן. המזכירות המדעית מופקדת על ריכוז עבודתן.

29 ועדות המינוח המקצועיות

- (א) תפקידה של ועדת מינוח מקצועית לקבוע רשימת מונחים או מילון מונחים במקצוע. הרשימה כוללת מונחים עבריים וכנגדם בדרך כלל מונחים לועזיים.
- (ב) ועדת המינוח המקצועית פועלת מטעם האקדמיה לבדה או בשותפות עם מוסדות אחרים.

(ג) מינוי ועדת מינוח מקצועית

- הנשיא מחליט על הקמת הוועדה בתיאום עם המזכירות המדעית;
- חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה ומקרב אנשי המקצוע המומחים לעניינים הנדונים בוועדה. בעת הצורך מתמנים לוועדה אנשי לשון שאינם חברי האקדמיה;
- יושב ראש הוועדה יהיה אחד מאנשי המקצוע שבוועדה או חבר האקדמיה.
- יושב ראש הוועדה וחבריה מקבלים כתבי מינוי מנשיא האקדמיה, ובהיעדרו מסגנו או מחבר אחר של המנהלה.
- לפי הצורך יתכנס חֵכֶר יועצים מקצועי לדיון במונחים מקצועיים יחידים באישור יו"ר ועדת המינוח המרכזית.

(ד) דרך עבודתה של ועדת מינוח מקצועית

- אנשי המקצוע בוועדה בסיועו של מזכיר הוועדה מכינים מצע – רשימת מונחים לדיון;
- הוועדה דנה ברשימה, מביאה בחשבון החלטות קודמות של האקדמיה

- הנוגעות למונחים הנדונים, נועצת במידת הצורך באנשים מחוץ לוועדה ומביאה את שאלותיה בענייני דקדוק לפני ועדת הדקדוק;
- לאחר הקריאה הראשונה הוועדה שולחת את רשימת המונחים המלאה או את הפרקים שנדונו לחברי האקדמיה ולאנשי מקצוע לשם קבלת הערות;
 - הוועדה מתכנסת לקריאה שנייה ודנה בהערות שהתקבלו על הרשימה;
 - לאחר הקריאה השנייה הוועדה מגישה את הרשימה לוועדת המינוח המרכזית (ר' סעיף 25). מזכיר הוועדה ונציגיה מציגים לפני ועדת המינוח המרכזית את הרשימה, וועדת המינוח המרכזית דנה במונחים ומחליטה את החלטותיה;
 - ועדת המינוח המקצועית רשאית להשיג לפני ועדת המינוח המרכזית על החלטותיה;
 - לאחר אישור הרשימה בוועדת המינוח המרכזית הרשימה מוגשת לאישור המליאה מטעם ועדת המינוח המרכזית וועדת המינוח המקצועית;
 - הוועדה המקצועית רשאית לערער לפני המליאה על החלטות ועדת המינוח המרכזית.

(ה) מזכיר מדעי או אדם אחר הפועל בתיאום עם המזכירות המדעית מרכז את עבודת הוועדה. מתפקידו להביא לידיעת הוועדה את החלטות האקדמיה בעניינים הקשורים לדיוניה.

30 הוועדה למילים בשימוש כללי

- (א) הוועדה למילים בשימוש כללי פועלת כדי לתת מענה על הצורך למצוא חלופות עבריות למילים לועזיות בשימוש כללי וכיו"ב; בעת הצורך הוועדה דנה במונחים מקצועיים שאינם בתחום עיסוקה של ועדת מינוח מקצועית קיימת.
- (ב) בוועדה למילים בשימוש כללי מכהנים לפחות חמישה חברים. יושב ראש הוועדה הוא חבר האקדמיה. לחברי הוועדה מתמנים חברי האקדמיה ומומחים ואנשי לשון וספרות אחרים.
- (ג) אחת לארבע שנים הנשיא מודיע למליאה על הרכב הוועדה (היושב ראש וחברי הוועדה).
- (ד) דרך העבודה של הוועדה למילים בשימוש כללי סדר היום של ישיבות הוועדה נקבע בידי יושב ראש הוועדה עם המזכיר המדעי המרכז את עבודת הוועדה. הוועדה דנה בכל מילה בשתי קריאות. לאחר הקריאה הראשונה נשלחות ההצעות שהועלו בוועדה לחברי האקדמיה לשם קבלת הערות.

הוועדה נועצת באנשי מקצוע ומומחים ובמידת הצורך מזמינה אותם לשיבותיה.

(ה) מזכיר מדעי מרכז את עבודת הוועדה.

(ו) החלטות הוועדה למילים בשימוש כללי נדונות ומאושרות במליאה.

31 ועדות שעה

הנשיא או המנהלה מציעים לפני המליאה כינון של ועדות שעה, וחבריהן נבחרים במליאה.

פרק חמישי: החברות באקדמיה

32 לחברות באקדמיה – חברים-מלאים, חברים-יועצים וחברי כבוד – נבחרים חוקרי הלשון העברית; חוקרי הספרות העברית לתקופותיה; סופרים ומשוררים עבריים ומתרגמים לעברית; כן יכולים להיבחר אנשי מדע ומלומדים שלעבודותיהם נגיעה של ממש ללשון העברית ואישים מתחומים אחרים שתרמו תרומה מיוחדת ללשון העברית ולספרותה.

33 (א) חבר האקדמיה נדרש להשתתף בישיבות המליאה ובפעילות האקדמיה כפי שיוטל עליו ובתיאום עימו.

דרישות אלו אינן מוטלות על חברי כבוד ועל חברים שמלאו להם שבעים וחמש שנה.

(ב) חבר-יועץ של האקדמיה אינו משתתף בישיבות מליאה שעניינן בחירות לחברות באקדמיה, ואינו משתתף בהצבעות בענייני בחירות אחרים ובהצבעות על שינויים בתקנון (ר' סעיף 11(ג)).

(ג) חבר-מלא שבמשך שנתיים לא השתתף בכל פעילות באקדמיה או מטעמה – רשאי הנשיא להעלות לדיון במנהלה הצעה לראות את מקומו כמקום שהתפנה ולמנות אחר במקומו או למנות לו ממלא מקום זמני (ר' החוק, סעיף 4(ד)). חבר-יועץ שבמשך שנתיים לא נטל חלק בכל פעילות באקדמיה או מטעמה – רשאי הנשיא להעלות לדיון במנהלה הצעה לביטול חברותו. החליטה המנהלה פה אחד על ביטול החברות, תפקע זו ביום שנמסרה על כך הודעה במליאה.

34 חברי האקדמיה מקבלים לשם חוות דעה את תוצאות דיוניהן של הוועדות בתחום הדקדוק והמינוח קודם הבאתן למליאה (ר' סעיפים 8, 29(ד), 30(ד)).

35 חברי כבוד רשאים להשתתף בישיבות המליאה ולהצביע, אבל אינם משתתפים בישיבות שעניינן בחירות ושינויים בתקנון וכן בהחלטות על תקציב האקדמיה.

36 חברי האקדמיה יימנעו מפעולות שיש בהן כדי להעמידם, במישרין או בעקיפין, במצב של חשש לניגוד עניינים בין מילוי תפקידם באקדמיה ובין עניין אישי או אחר שלהם או עניין העלול לפגוע בהגשמת מטרות האקדמיה: דברים אלו אמורים הן על השתתפות בדיונים ובהצבעות הן על טיפול בנושאים מחוץ לישיבות. חבר אשר יימצא בחשש לניגוד עניינים – יובא החשש לידיעת נשיא האקדמיה, והחבר יפעל לפי הנחיותיו.

פרק שישי: דרכי הבחירות וההצבעה

- 37 (א) הדיון בישיבה שעניינה בחירות לחברות באקדמיה הוא דיון סגור ומשתתפים בו חברים-מלאים בלבד; על מהלך הישיבה לא יפורסם דבר אלא במי החליטה המליאה לבחור.
- (ב) חברי האקדמיה ישמרו על סודיות בנוגע לכל הליכי הבחירות והמסמכים הקשורים בהם.

38 **בחירת הנשיא וסגן הנשיא**

- (א) הנשיא וסגן הנשיא נבחרים במליאת האקדמיה מקרב חברי האקדמיה המלאים.
- תקופת כהונתם של הנשיא ושל סגנו היא ארבע שנים ואפשר שייבחרו לתקופת כהונה אחת נוספת.
- סגן הנשיא מסיים את כהונתו כשנבחר נשיא חדש.
- (ב) התפנה מקומו של הנשיא בתוך תקופת כהונתו – ימלא סגן הנשיא את מקומו עד לבחירת נשיא אחר.
- (ג) לפחות שלושה חודשים לפני סיום תקופת הכהונה של הנשיא תוקם ועדת איתור. המנהלה תפנה לחברים להציע את עצמם לוועדה. גם חברי המנהלה יוכלו לשמש חברים בה. הרכב הוועדה יובא לאישור המליאה. לוועדה יהיה הסמך (מנדט) להציע מועמדים וגם לפסול מועמדים. חבר בוועדה שיוצע כמועמד יפרוש מן הוועדה. הוועדה תמנה חמישה חברים.
- (ד) הנשיא הנבחר מגיש למליאה הצעה למועמד לסגן נשיא.
- התפנה מקומו של סגן הנשיא – הנשיא מציע לבחירת המליאה מועמד לסגן נשיא.
- (ה) הבחירות הן חשאיות.
- (ו) מועמד לנשיא ומועמד לסגן נשיא שזכו ברוב של משתתפי הישיבה – נבחרו.

(ז) לא זכה המועמד ברוב הדרוש – ממשיך הנשיא היוצא או סגן הנשיא היוצא למלא את התפקיד עד לישיבה שבה ייבחר הנשיא.

39 בחירת חברי המנהלה

(א) ארבעת חברי המנהלה (מלבד הנשיא וסגן הנשיא) נבחרים במליאה אחת לארבע שנים.

(ב) הנשיא מציע למליאה רשימת מועמדים לחברי המנהלה מקרב חברי האקדמיה המלאים; כמו כן כל חמישה חברי אקדמיה מלאים יכולים להציע מועמדים משלהם.

(ג) חבר מנהלה שתי תקופות כהונה רצופות לא ייבחר לתקופת כהונה שלישית ברציפות.

(ד) הבחירות הן חשאיות.

(ה) חברי המנהלה נבחרים ברוב של משתתפי הישיבה.

אם היו יותר מארבעה מועמדים לחברות במנהלה, ייבחרו הארבעה שקיבלו את מספר הקולות הרב ביותר.

40 בחירת חברים לאקדמיה

(א) הנשיא שולח הודעה לחברים המלאים על הקמת ועדה לבירור סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה (להלן ועדת הבחירות). חברי מלא שרואה את עצמו מתאים לוועדה יפנה לנשיא ויציע את עצמו. הנשיא וסגנו מציעים למליאה חמישה חברים לוועדה; כמו כן כל מי שלא נכלל בהצעה רשאי להציע את עצמו. המליאה בוחרת חמישה חברים מלאים מכלל המוצעים בהצבעה חשאית.

בחירת ועדת הבחירות אפשר שתיעשה בישיבה רגילה של המליאה אך בהצבעה משתתפים החברים המלאים בלבד. ועדת הבחירות נבחרת לשנתיים.

(ב) ועדת הבחירות מקבלת הצעות למועמדים. על כל הצעה יחתמו שלושה חברים מלאים בלבד, והיא תכלול קורות חיים של המועמד, ציון הישגיו ונימוקים לבחירתו. חברי הוועדה יקבלו את ההצעות למועמדים ואת המסמכים הנזכרים עשרה ימים לפני התכנסות הוועדה. מועמד שנפסל בוועדה לא יוצג לפני המליאה.

(ג) שבוע ימים לפני ישיבת הבחירות חברי האקדמיה המלאים מקבלים את שמות המועמדים, מכתב ההמלצה של חברי האקדמיה שהציעו את המועמד וקורות החיים של המועמדים. חומר זה יישלח רק לחברים שאישרו את השתתפותם בישיבת הבחירות.

(ד) בישיבת הבחירות הוועדה מביאה את מסקנותיה לפני המליאה.

- (ה) הבחירות הן חשאיות.
- (ו) לבחירת חבר דרוש רוב של שני שלישים מן החברים המשתתפים בישיבה (ור' סעיף 11(א)). אם בהצבעה הראשונה קיבל מועמד רוב קולות אך לא רוב של שני שלישים, מצביעים עליו בשנייה באותה הישיבה. אם גם בהצבעה השנייה לא קיבל המועמד רוב של שני שלישים, אין מצביעים בשלישית.
- (ז) אם זכה ברוב הדרוש מספר מועמדים גדול ממספר המקומות הפנויים על פי החוק, ייבחרו אלה שזכו במספר הקולות הגדול יותר בסדר יורד. אם זכו כמה מועמדים במספר שווה של קולות, מכריעים ביניהם בהצבעה.
- (ח) נשיא האקדמיה מודיע למועמד שנבחר על בחירתו. המועמד יהיה לחבר האקדמיה לאחר שיוודע בכתב על הסכמתו להיות חבר באקדמיה ולמלא את הנדרש ממנו (ר' סעיף 33).

פרק שביעי: מפעל המילון ההיסטורי

- 41 מפעל המילון ההיסטורי הוא התחום המרכזי בפעילות המדעית-המחקרית של האקדמיה.
- 42 (א) בראש מפעל המילון עומד עורך המילון ולצידו פועלת מערכת המילון. את עבודתם מלווה מועצת המילון.
- (ב) הנשיא בהתייעצות עם המנהלה ממנה את עורך המילון ואת מועצת המילון. הודעה על המינויים נמסרת למליאת האקדמיה.
- 43 **עורך המילון**
- (א) עורך המילון מופקד על ניהול העבודה במפעל המילון ההיסטורי.
- (ב) העורך מגיש למליאה דין וחשבון על מפעל המילון ההיסטורי לפחות אחת לשנתיים.
- 44 **מערכת המילון**
- (א) במערכת המילון חברים עורך המילון, סגן העורך וראשי המדורים במפעל המילון.
- (ב) מערכת המילון מתווה את דרכי העבודה ואת סדרי העבודה של מפעל המילון ודנה לפי הצורך בשאלות העולות מתוך העבודה השוטפת.
- (ג) עובד שהנשיא ממנה על דעת עורך המילון משמש מרכז העבודה במילון ומזכיר מערכת המילון.

45 מועצת המילון

- (א) במועצת המערכת לפחות חמישה חברים. נשיא האקדמיה משמש יושב ראש של מועצת המערכת, אבל בידו למנות איש אחר לתפקיד זה.
- (ב) מועצת המערכת מתכנסת לפחות אחת לשנה, מקבלת דין וחשבון על העבודה במפעל המילון ומייעצת לעורך ולמערכת.

פרק שמיני: העובדים בשכר

46 המנהל הכללי (המנכ"ל)

- (א) המנכ"ל אחראי לניהול האקדמיה ולביצוע החלטות הנשיא, המנהלה והמליאה.
- (ב) המנכ"ל אחראי להכנת הצעת התקציב (ר' סעיף 57)
- (ג) המנכ"ל מופקד על הכנת סדר היום של ישיבות המנהלה בעצה אחת עם הנשיא.
- (ד) המנכ"ל הוא בעל זכות חתימה (ר' סעיף 61).

47 המזכיר המדעי

המזכיר המדעי, העומד בראש המזכירות המדעית, מופקד על פעולתה של האקדמיה בתחום התקן בעברית בת ימינו.

48 האקדמיה מעסיקה עובדי מחקר מתחום הלשון העברית והתחומים הסמוכים לה, המוגדרים עובדים מדעיים.

49 האקדמיה מעסיקה עובדים מקצועיים בכל התחומים הנדרשים לביצוע משימותיה.

50 עובד בשכר של האקדמיה אינו נבחר לחבר האקדמיה.

51 עובד האקדמיה יכול לשמש חבר בוועדה מוועדותיה של האקדמיה.

פרק תשיעי: פרסומי האקדמיה

52 האקדמיה מוציאה כתבים הן לברדה הן בשותפות עם מוסדות אחרים.

53 לאקדמיה פרסומים כדלקמן:

- (א) זיכרונות האקדמיה ללשון העברית – מתפרסמים בהם זיכרונות דברים מלאים של ישיבות המליאה (מבלי לגרוע מן האמור בסעיף 37(א)); דינים וחשבונות על פעולתה של האקדמיה; רשימת חברי האקדמיה; סיכום החלטותיה בענייני לשון ושאר העניינים שבתחום פעולתה וכיו"ב;

- (ב) מילונים מקצועיים ורשימות מונחים; החלטות בדקדוק, בכתיב, בתעתיק וכדומה;
- (ג) כתבי העת לשוננו והעברית;
- (ד) קבצים וספרים שבהם מתפרסמים מחקרים של יחידים בתחום חקר הלשון העברית ובתחומים הסמוכים לו;
- (ה) פרסומים מדעיים ופרסומים לציבור הרחב בתחום פעולתה של האקדמיה.
- 54 כל האמור בסעיף 53 יכול שיהיה בפרסום בדפוס ויכול שיהיה בפרסום באמצעים דיגיטליים או במרשתת.
- 55 חברי האקדמיה זכאים לקבל חינוך את הפרסומים המפורטים בסעיף 53(א)–(ה) שהאקדמיה מוציאה לברדה.

פרק עשירי: הכנת התקציב

- 56 שנת הכספים כהגדרתה בחוק הפרשנות, התשמ"א–1981³ היא שנת הכספים של האקדמיה.
- 57 המנכ"ל מכין בכל שנה, עד סוף חודש נובמבר – או בכפוף לאישור תקציב המדינה בכנסת – את הצעת התקציב לשנת הכספים הסמוכה ומגיש אותה למנהלה. ההצעה תוכן על פי הסעיפים הנוגעים לתאגיד על פי חוק בעקרונות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה–1985.⁴
- 58 המנהלה דנה בהצעת התקציב ומאשרת אותו, ומביאה אותו לפני המליאה לא יאוחר מן המועד שהחוק קובע ובכפוף לאישור תקציב המדינה בכנסת.
- 59 המליאה רשאית לקבל את ההצעה כמות שהיא, לתקן אותה או לדחותה. דחתה המליאה את ההצעה, קורא הנשיא בתוך שבועיים לישיבת מליאה נוספת לדון בהצעת תקציב חדשה.
- 60 ביצוע התקציב מסור בידי הנשיא, המנהלה והמנכ"ל.
- 61 חתימתם של שניים מתוך המנויים לקמן מחייבת את האקדמיה בכל עסקאותיה; ואלה הם: הנשיא, סגן הנשיא, חברי מנהלה שהנשיא מסמיך, המנכ"ל. חשב האקדמיה רשאי לחתום במקום אחד מהם על העברות כספים ועל פעולות בנקאיות.

3. ס"ח התשמ"א, עמ' 302; התשמ"א, עמ' 30; התשנ"ד, עמ' 358.

4. ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

פרק אחד-עשר: ועדת ביקורת

62 הרכב ועדת הביקורת

ועדת הביקורת מונה שלושה חברים. חבריה הם מקרב חברי האקדמיה המלאים שאינם חברי המנהלה. אחד החברים יכול להיות מחוץ לאקדמיה.

63 בחירת חברי הוועדה והיושב בראשה

- (א) ועדת הביקורת והיושב ראש נבחרים במליאת האקדמיה. יושב ראש ועדת הביקורת יהיה מקרב חברי האקדמיה המלאים.
- (ב) חבר מנהלה (שאינו הנשיא או סגן הנשיא) מכין את ההצעה או ההצעות להרכב ועדת הביקורת ומציג אותן לפני המליאה, ובלבד שכל חבר אקדמיה יוכל להציג את מועמדותו לתפקיד.
- (ג) הבחירה היא חשאית.

64 תקופת הכהונה

- (א) ועדת הביקורת נבחרת לתקופה של ארבע שנים.
- (ב) חברי ועדת ביקורת יכולים להיבחר לשתי תקופות כהונה רצופות.
- (ג) ועדת הביקורת היוצאת ממשיכה בפעילותה עד לבחירת ועדת ביקורת חדשה.
- (ד) התפטר חבר ועדת הביקורת או נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, רשאית ועדת הביקורת למנות חבר אחר ליתרת תקופת כהונתו.

65 אלה תפקידי ועדת הביקורת וסמכויותיה:

- (א) לבדוק את תקינות פעילות האקדמיה, לרבות התאמת הפעילות למטרות האקדמיה ולהחלטות מוסדותיה, ולעמוד על ליקויים בניהול האקדמיה;
- (ב) לבדוק את ענייניה הכספיים של האקדמיה, לרבות ייעוד כספי האקדמיה לקידום מטרותיה;
- (ג) לדון בדוח רואה החשבון המבקר של האקדמיה;
- (ד) להביא לפני הנשיא, המנהלה, המנכ"ל והגורמים המבוקרים את מסקנותיה לאור בדיקה כאמור בסעיף זה, ולהציע להם דרכים לתיקון הליקויים;
- (ה) להגיש למליאה דוח על פעילותה לפחות אחת לשנה.

66 (א) ועדת הביקורת מתכנסת, לפי הזמנת יושב ראש הוועדה, פעמיים בשנה לפחות.

(ב) ועדת הביקורת מתכנסת לישיבה יוצאת מן הכלל לפי החלטת יושב ראש הוועדה או אם באה לפניו דרישה מצד אחד מחבריה.

67 סדרי העבודה

- (א) ועדת הביקורת קובעת את סדרי ישיבותיה ועבודתה, את דרך דיוניה ואת אופן קבלת החלטותיה, אם דרך קבע ואם לעניין מסוים.
- (ב) ועדת הביקורת רשאית למנות ועדות משנה שימליצו לה בעניינים מיוחדים שתקבע.

פרק שנים עשר: התקנון הקודם

68 התקנון הקודם של האקדמיה ללשון העברית בטל.⁵

אהרן ממון

נשיא האקדמיה ללשון העברית
ג' במרחשוון תשפ"ה, 4 בנומבר 2024

5. התקנונים הקודמים התפרסמו ברשומות: ילקוט הפרסומים 8040, ט' בטבת התשע"ט – 17 בדצמבר 2018; ילקוט הפרסומים 5584, ה' בתשרי התשס"ז – 27 בספטמבר 2006. ק"ת התשי"ד, עמ' 1162 (1188); התשי"ח, עמ' 1718; התשכ"ט, עמ' 1547; התשנ"ד, עמ' 252.